

POLICIJOS RĖMĖJŲ MOKYMAI

Daugiau informacijos:

<http://klaipeda.policija.lt/lt/bendruomenes-pareigunu-informacija/policijos-remejai.html>

TEISĖS AKTAI

1. LR policijos rėmėjų įstatymas (1998 m. birželio 18 d. Nr. VIII-800)

Nauja redakcija nuo 2015-10-01:

Nr. XII-1766, 2015-06-09, paskelbta TAR 2015-06-16, i. k. 2015-09608

2. Lietuvos policijos generalinio komisaro 2015 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. 5-V-960 „Dėl Lietuvos Respublikos policijos rėmėjų ir jaunųjų policijos rėmėjų nuostatų patvirtinimo“

3. Klaipėdos apskr. viršininko 2016 m. sausio 14 d. įsakymas Nr. 30-V-38 „Dėl Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato policijos rėmėjų ir jaunųjų policijos rėmėjų veiklos organizavimo taisyklių patvirtinimo“

4. LR policijos įstatymas (Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo Nr. VIII-2048, nauja redakcija 2015 m. birželio 25 d.)
Nr. XII-1856)

PAGRINDINĖS SAŲOKOS

1. Garbės policijos rėmėjas – Lietuvos policijoje (toliau – policija) ar Lietuvos kariuomenėje netarnaujantis Lietuvos Respublikos pilietis ar Lietuvos Respublikoje nuolat gyvenantis kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kurie savo noru padeda policijai švietėjiška, intelektine veikla, teisėkūros iniciatyvomis, idėjomis ir pasiūlymais viešosios tvarkos bei visuomenės saugumo srityje.

2. Jaunasis policijos rėmėjas – policijos rėmėjas nuo 12 iki 18 metų amžiaus, padedantis teritorinėms policijos ir švietimo (ugdymo) įstaigoms vykdyti vaikų nusikalstamumo ir kitų teisės pažeidimų prevenciją, kurti saugią aplinką mokyklose ir jų prieigose. Jaunųjų policijos rėmėjų veikla reglamentuojama Lietuvos policijos generalinio komisaro (toliau – policijos generalinis komisaras) įsakymu.

3. Policijos rėmėjas – policijoje ar Lietuvos kariuomenėje netarnaujantis Lietuvos Respublikos pilietis ar Lietuvos Respublikoje nuolat gyvenantis kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kurie šio bei kitų įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka aktyviais veiksmais savo noru padeda policijai saugoti viešąją tvarką ar kitaip užkerta kelią nusikalstamoms veikoms ir kitiems teisės pažeidimams.

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

1. Fizinė prievarta – fizinės jėgos ar kovinių imtynių veiksmų ir (arba) specialiųjų policijos priemonių naudojimas.

2. Policijos pareigūnas (toliau – pareigūnas) – Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute (toliau – Statutas) nustatyta tvarka į pareigūno pareigas priimtas statutinis valstybės tarnautojas, atliekantis įstatymuose nustatytas policijos funkcijas, kuriomis užtikrinamas policijos uždavinių ir funkcijų įgyvendinimas, turintis įstatymų suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus dėl sau nepavaldžių asmenų ir (ar) vadovaujantis policijos pareigūnams.

3. Prievarta – policijos veiklos metodas, kuriuo siekiama įgyvendinti policijai pavestus uždavinius ir kuris taikomas, kai nevykdomi policijos reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus. Pareigūnas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali naudoti psichinę ar (ar) fizinę prievartą.

4. Psichinė prievarta – įspėjimas (žodžiu arba veiksniu) apie ketinimą naudoti fizinę prievartą. Psichinei prievartai prilyginamas specialiosios policijos priemonės parengimas prireikus naudoti, šaunamojo ginklo demonstravimas arba įspėjamieji šūviai.

5. Specialiosios policijos priemonės – įstatymų ir tarptautinių teisės aktų nedraudžiamos vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintos policijos gynybos priemonės, kurios gali būti naudojamos psichinės ar fizinės prievartos metu.

PĮ 26 straipsnis. Prievartos panaudojimo sąlygos

1. Pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą, **kai būtina užkirsti kelią** nusikalstamai veikai ar administraciniam teisės pažeidimui (nusižengimui), **sulaikyti** nusikalstamą veiką ar administracinį teisės pažeidimą (nusižengimą) padariusį **asmenį** ir kitais atvejais, saugant ir ginant asmens, visuomenės, valstybės teisėtus interesus. **Prievarta**, dėl kurios žmogaus sveikata gali sutrikti ar jis gali mirti, **gali būti naudojama tik tiek, kiek to reikia tarnybinei pareigai atlikti, ir tik po to, kai visos įmanomos įtikinėjimo ar kitos priemonės nebuvo veiksmingos**. Prievartos rūšį ir jos naudojimo mastą pasirenka pareigūnas, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį ir individualias pažeidėjo savybes. Naudodamas prievartą, pareigūnas privalo stengtis išvengti sunkių padarinių.

2. **Prieš naudodamas** fizinę prievartą arba specialiąsias policijos priemones, pareigūnas **privalo įspėti apie šį ketinimą**, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti pareigūno reikalavimus ar nurodymus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai įspėti yra neįmanoma.

3. Pareigūnas prireikęs gali panaudoti bet kokias priemones, būtinas policijos funkcijoms įgyvendinti.

PRĮ 17 straipsnis. Specialiųjų priemonių naudojimas

1. Policijos rėmėjai kartu su policijos pareigūnais turi teisę naudoti specialiąsias priemones, kai būtina nutraukti nusikalstamas veikas ar užkirsti kelią administraciniams teisės pažeidimams, sulaikyti juos padariusius asmenis ir ginant asmens teisėtus interesus. *Naudoti specialiąsias priemones galima tik tiek, kiek to reikia šioje dalyje nurodytiems veiksams atlikti*, ir tik po to, kai visos įmanomos įtikinimo ar kitos priemonės nebuvo veiksmingos. Specialiųjų priemonių rūšį ir jų naudojimo ribas pasirenka policijos rėmėjas, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį ir individualias pažeidėjo savybes. Naudodami prievartą, policijos rėmėjai privalo stengtis išvengti sunkių padarinių žmonėms ir turtui.

2. Policijos rėmėjai įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali naudoti šias specialiąsias priemones: **policijos ginkluotėje esančias lazdas, antrankius ir dujas**.

3. Prieš naudodami specialiąsias priemones, policijos rėmėjai privalo įspėti apie šį ketinimą, suteikdami galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę policijos rėmėjo ar kito asmens gyvybei ar sveikatai arba toks įspėjimas yra neįmanomas.

4. Policijos rėmėjai, panaudoję specialiąsias priemones nepažeisdami šio įstatymo reikalavimų ir padarę žalos įstatymų saugomoms vertybėms, atsakomybėn netraukiami.

Specialiųjų priemonių panaudojimas (Nuostatų 41-43 p.)

Apie specialiųjų priemonių panaudojimą policijos rėmėjas privalo per 24 val. raštu pranešti policijos įstaigos vadovui.

Policijos rėmėjas, jei jis su savimi neturi specialiųjų priemonių, gali panaudoti bet kokias pagalbines priemones, būtinas kėsiniuisi atremti ar pavojaus šaltiniui likviduoti.

LR ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas (2002 -01-15 d. Nr. IX-705, nauja redakcija nuo 2011-03-01)

A, B, C D kategorijos ginklai

6 straipsnis. D kategorijos ginklai

D kategorijai priskiriami:

- 1) signaliniai šautuvai, pistoletai (revolveriai);
- 2) pneumatiniai ginklai, kurių sviedinio kinetinė energija yra nuo 2,5 J iki 7,5 J;
- 3) dujiniai aerosoliniai įrenginiai, įtaisai;**
- 4) šaltieji ginklai, nepriskirti draudžiamiesiems ginklams;
- 5) elektros šoko įtaisai savigynai;**
- 6) visiškai netinkami naudoti ginklai;
- 7) prietaisai ar daiktai, sukonstruoti kaip svoriniai-gabaritiniai ginklų maketai;
- 8) senoviniai ginklai.

PĮ 27 str. 2d. PRĮ 18 str. 2 d. Prievartos naudojimo pagrindai

Draudžiama naudoti specialiąsias priemones:

- prieš moteris, kai akivaizdu, kad jos nėščios,
- taip pat prieš asmenis, kai akivaizdu, kad jie neįgalūs
- ar nepilnamečiai (jei jų amžius žinomas policijos rėmėjui arba išvaizda atitinka amžių),

išskyrus atvejus, kai jie priešinasi pavojingu gyvybei ar sveikatai būdu arba kai tokių asmenų grupė užpuola ir šis užpuolimas kelia grėsmę gyvybei ar sveikatai.

Policijos rėmėjas turi teisę panaudoti specialiąsias priemones:

- 1) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio gyvybei ar sveikatai kėsینimosi;
- 2) sulaikydamas teisės pažeidimą darantį arba padariusį asmenį, kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo.

Policijos rėmėjų funkcijos (PRĮ 4 str.)

Policijos rėmėjai, neviršydami šiame įstatyme nustatytų įgaliojimų, padeda policijai:

- 1) užtikrinti žmogaus teises ir laisves;
- 2) saugoti viešąją tvarką;
- 3) prižiūrėti eismo saugumą;
- 4) užkirsti kelią nusikaltimams, kitiems teisės pažeidimams ir juos atskleisti;
- 5) įgyvendinti teisės pažeidimų prevencijos priemones;
- 6) teikti visokeriopą pagalbą nuo nusikaltimų, kitų teisės pažeidimų ar nelaimingų atsitikimų nukentėjusiems asmenims arba tiems, kurių būklė bejėgiška;
- 7) gelbėti žmones ir turtą stichinės nelaimės ar kito ypatingo įvykio, keliančio grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, atveju;
- 8) kartu su policijos pareigūnais, savivaldybių institucijų atsakingais darbuotojais lankytis socialinės rizikos šeimose nepilnamečių teisių užtikrinimo, jų nusikalstamumo prevencijos klausimais.

Policijos rėmėjų teisės (PRĮ 5 str.)

1. Policijos rėmėjai turi teisę reikalauti, kad asmenys laikytųsi viešosios tvarkos ir nepažeistų įstatymų.

2. Kartu su policijos pareigūnais saugodami viešąją tvarką, policijos rėmėjai turi šias teises:

1) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka panaudoti specialiąsias priemones;

2) nustatyti pažeidėjo asmens tapatybę, padėti policijos pareigūnams sulaikyti ir pristatyti asmenį į policijos įstaigą įstatymų numatytais atvejais;

3) įstatymų nustatyta tvarka įeiti į gyvenamąsias ir kitas patalpas, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamai veikai ar būtų sulaikytas asmuo, padaręs nusikalstamą veiką ar įtariamas jos padarymu, stichinės nelaimės ar kito ypatingo įvykio, keliančio grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, atveju;

4) kai įtariama, kad yra padaryta nusikalstama veika ar administracinis teisės pažeidimas, stabdyti transporto priemones.

3. Policijos rėmėjai turi teisę vadovaujami policijos pareigūno patruliuoti savarankiškai (ne mažiau kaip po 2 asmenis). Šiuo atveju policijos rėmėjai viešojo administravimo įgaliojimų neįgyja.

Policijos rėmėjų pareigos (PRĮ 6 str.)

1. Policijos rėmėjai privalo:

1) gavę pranešimą apie daromą nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą, pastebėję rengiamą ar daromą nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą, imtis priemonių užkirsti jam kelią:

a) nedelsdami pranešti policijai;

b) organizuoti įvykio vietos apsaugą, kol atvyks policijos pareigūnai;

c) nustatyti liudytojus;

d) suteikti kitokią pagalbą policijos pareigūnams, tiriantiems nusikalstamos veikos ar kitokio teisės pažeidimo aplinkybes;

2) suteikti neatidėliotiną medicinos pagalbą nukentėjusiems ar bejėgiškos būklės asmenims;

3) imtis visų galimų priemonių asmens, valstybės, įmonių, įstaigų ir organizacijų turtui gelbėti stichinių nelaimių, katastrofų, avarijų ir kitų ypatingų įvykių atvejais;

4) laikyti paslapyje konfidencialią informaciją ar patikėtas tarnybos paslaptis;

5) atlikdami pavestas funkcijas, nešioti nustatyto pavyzdžio atpažinimo ženklą, prisistatyti, pateikti policijos rėmėjo pažymėjimą;

6) laikytis įstatymų, kitų teisės aktų, patikėtas užduotis atlikti laiku ir tiksliai.

2. Policijos rėmėjai, atlikdami savo funkcijas, privalo gerbti ir užtikrinti žmogaus teises ir laisves.

Policijos rėmėjo pažymėjimas ir atpažinimo ženklai

Atlikdamas pavestas funkcijas, policijos rėmėjas privalo turėti

- policijos rėmėjo pažymėjimą,
- nešioti atpažinimo ženklą (segamas viršutinių drabužių kairėje Krūtinės pusėje)
- ir dėvėti liemenę su užrašu „Policijos rėmėjas“.

- Policijos generalinio komisaro nustatytais atvejais dėl vykdomos užduoties specifikos policijos rėmėjas gali neturėti atpažinimo ženklo ir nedėvėti liemenės su užrašu „Policijos rėmėjas“

Policijos rėmėjų socialinės garantijos (PRĮ 5 SKIRSNIS)

1. Valstybė išmoka vienkartinę išmoką policijos rėmėjui, kuriam atliekant policijos rėmėjų funkcijas buvo padaryti kūno sužalojimai ir dėl jų nustatytas:

- 1) sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis, – 60 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 2) lengvas neįgalumo lygis, – 40 bazinių socialinių išmokų dydžio.

2. Policijos rėmėjo, kuris žuvo atlikdamas policijos rėmėjų funkcijas, šeimos nariams (sutuoktiniui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), vaikams, gimusiems po žuvusiojo mirties) ir nedarbingiems asmenims, kurie buvo žuvusiojo išlaikomi ar jo žuvimo dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą, išmokama lygiomis dalimis 120 bazinių socialinių išmokų dydžio vienkartinė išmoka.

Policijos rėmėjų atsakomybė (PRĮ 15 str.)

1. Policijos rėmėjai už neteisėtus veiksmus atsako įstatymų nustatyta tvarka.
2. Policijos įstaigos vadovas turi teisę įspėti policijos rėmėją dėl veiksmų, nesuderinamų su policijos rėmėjų veikla, ir apie tai pranešti rekomendaciją pateikusiai organizacijai.

Specialiųjų priemonių išdavimo policijos rėmėjams tvarka (PRĮ 16,18 str.)

1. Specialiųjų priemonių išdavimo policijos rėmėjams tvarką nustato policijos generalinis komisaras (nuostatų IV skyrius)
2. Specialiosios priemonės gali būti išduodamos tinkamai parengtiems policijos rėmėjams atlikti pavestas funkcijas **tik kartu su policijos pareigūnais.**

Specialiųjų priemonių naudojimo pagrindai

1. Policijos rėmėjas turi teisę panaudoti specialiąsias priemones:
 - 1) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio gyvybei ar sveikatai kėsینimosi;
 - 2) sulaikydamas teisės pažeidimą darantį arba padariusį asmenį, kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo.
2. Draudžiama naudoti specialiąsias priemones prieš moteris, kai akivaizdu, kad jos nėščios, taip pat prieš asmenis, kai akivaizdu, kad jie neįgalūs ar nepilnamečiai (jei jų amžius žinomas policijos rėmėjui arba išvaizda atitinka amžių), išskyrus atvejus, kai jie priešinasi pavojingu gyvybei ar sveikatai būdu arba kai tokių asmenų grupė užpuola ir šis užpuolimas kelia grėsmę gyvybei ar sveikatai.

Policijos rėmėjų veiklos pripažinimas (PRĮ 16,18 str.)

Policijos rėmėjų veikla saugant viešąją tvarką ar kitaip užkertant kelią nusikalstamoms veikoms ir kitiems teisės pažeidimams gali būti pripažinta praktinio darbo ir (ar) mokymosi patirtimi šio bei kitų įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka.

Pasibaigus savanoriškos veiklos sutarčiai policijos rėmėjui yra išduodamas savanoriškos veiklos atlikimą patvirtinantis dokumentas.

Sėkmės tarnyboje